

Prezident Masaryk a ministr dr. Beneš o časových otázkách zahraniční politiky

Náš pražský korespondent měl dnes příležitost mluvit se známým berlínským národohospodářem tajným radou Juliem Wolfem, který byl přijat prezidentem Masarykem a ministrem zahraničí dr. Benešem. Profesor Wolf se s prezidentem Masarykem zná dlouhá léta a udržoval s ním již před válkou vědecké styky v době, kdy profesor Wolf ještě působil ve Vratislavi. Jako většina návštěvníků Hradu chválí profesor Wolf nezkalenou svěžest prezidentovu, který se zajímá o všechny otázky, a široké perspektivy, které se při rozmluvě s učencem otvírají.

Poměr Československa k Německu

Prezident Masaryk, jak se profesor Wolf laskavě vyjádřil vašemu korespondentovi na jeho otázky, začal mimo jiné mluvit také o poměru Československa k Německu. Konstatoval, že Československo dělá vše, aby politický vztah mezi Německem a Francií byl těsnější. Také dr. Beneš konstatoval totéž. Zdrženlivost, která se v Německu projevuje v alsaské otázce, našla ve Francii plné pochopení a Masaryk nevidí nic, co by mělo oběma zemím bránit v tom, aby se navzájem sblížily. Masaryk také nepochybuje o tom, že když se Německo a Francie sblíží, bude se také zlepšovat a natrvalo na větší důvěře vytvářet vztah mezi Anglií a Německem. Instinktivní shoda Francie a Anglie je v politických otázkách větší, než se obvykle obecně soudí. Toto instinktivní sblížení je třeba vysvětlit zkušenostmi z války. O zaměření oficiální politiky Československa proti Německu nemůže být ani v nejmenším řeči. Není pro to lepší důkaz než to, že Československu a jeho vedoucím mužům mocnosti mu blízké dost často vyčítají germanofilii.

Pro dorozumění s Maďarskem

Zvláště zajímavé a mně nové, pokračoval profesor Wolf, byly pro mne výroky prezidenta Masaryka, které se týkaly Maďarska. Řekl, že má plné pochopení pro náklady, které vládnou v Maďarsku v tom smyslu, že se Maďarsko cítí být nej-přednější obětí války. Ztratilo dvě třetiny státního území, a to něco znamená. Dnes je 2 1/2 milionu Maďarů v cizích státech, z toho 600 000 až 700 000 v Československu. To, co se v Maďarsku šíří o zacházení s Maďary v Československu, absolutně neodpovídá skutečností. Každá maďarská obec má svou maďarskou školu. Prezident Masaryk by osobně nic nenamítal proti úpravě hranic za vzájemného souhlasu. Tomuto názoru však odporují námitky, které vznese většina ostatních států. Malé dohody, protože by je od Maďarů čekaly stejně

požadavky. Ostatní státy Malé dohody by se nedaly získat pro takovou úpravu hranic. Také Francouzi by byli v otázce menšinové velmi konzervativní, stejně tak Italové. To je spolu také důvod, rozumí se důvod vyplývající z postoje velké Dohody, který Československu v řešení maďarské otázky zatím váže ruce. Prezident však zvláště zdůrazňuje, že Maďaři, pokud by si dělali naděje na úpravu hranic za jiných předpokladů než je vzájemná dohoda, byli by v těchto nadějích velice zklamáni.

Postavení sudetských Němců

Během rozhovoru začal prezident Masaryk také mluvit o sudetských Němcích a uvedl, že Němci v Československu se domnívají, že dnes ještě nedosáhli postavení, které jim náleží. Ale i to však je věc vývoje. Prezident Masaryk uzavřel tuto otázku tím, že řekl: „Co Němci chtějí požadovat a požadují právem, to se stane.“

Dr. Beneš o Rakousku

U ministra dr. Beneše je nápadná agilnost a pružnost, kterou si zachovává, přestože na něm spočívá tak velké zatížení. Úžasná je také jeho paměť, která mu umožňuje přesně uchovat nejmenší a zdánlivě nejpodružnější jednotlivosti politických postupů. V rozmluvě s prezidentem Masarykem se o rakouském problému nejednalo. Jen ministr dr. Beneš se k tomu několika slovy vrátil. Neprojevili ani nejmenší pochybnost o životaschopnosti tohoto státu. I když životní úroveň poklesla, je nepochybné, že v souvislosti s oživením a zesílením hospodářského organismu dozná zvýšení. O připojení jsme nemluvili, řekl dr. Wolf na dotaz vašeho korespondenta.

Podrobně se dr. Beneš vyjádřil k bělehradskému setkání Malé dohody. Nechce vidět v tomto setkání pouhou manifestaci, ale přisuzuje mu větší význam, zejména v hospodářském ohledu. Tento význam nelze setkání za žádných okolností upřít. Dr. Beneš není toho názoru, že při tomto setkání bude hovořit o celní unii nebo o něčem podobném. Ale hospodářské spojení mezi Jugoslávií a Československem je dnes již silné, i když se ještě potřebuje vyvíjet a je schopné se vyvíjet. Ještě stále je lehčí, řekl dr. Beneš, vést telefonický rozhovor z Prahy s Washingtonem než s Bělehradem. Slovo, které se v této souvislosti stále vrací, bylo: „Zdokonalení dopravních poměrů.“ Dr. Beneš přitom myslí na dopravní poměry všeho druhu mezi oběma zeměmi.

Pochopitelně se dr. Beneš obsáhle vyjádřil o poměru Československa k Německu. Obecně se však jeho výroky kryjí s výroky prezidenta Masaryka.

Příznivý průběh reparačních jednání

Pokud jde o reparační jednání, řekl dr. Beneš, že nemá nejmenší pochyby,

že tato jednání povedou ke šťastnému konci. Vyložil to již v Ženevě říšskému kancléři Müllerovi a vývoj věci dal jeho závěrům zcela za pravdu. Byl svého času proti Rapallské smlouvě Německa z toho důvodu, že si nepřál, aby v této otázce zaujímal stanovisko jednotlivý stát, zatímco považuje za vhodné, aby evropské státy, ať v tom nebo onom smyslu, generálně zaujaly stanovisko k ruské otázce. O činnosti dr. Stresemanna se dr. Beneš vyjádřil velmi uznale. Dr. Beneš má v úmyslu tohoto podzimu vykonat v Berlíně druhou návštěvu.

Wichtige Aeusserungen Masaryks. Ein Gespräch mit Geheimrat Wolf. Neue Freie Presse, 1929, č. 23230, s. 2, 17. 5. **Prezident Masaryk a ministr dr. Beneš o časových otázkách zahraniční politiky.** Československá republika, 250, 1929, č. 118, s. 1, 18. 5. Otištěno též: **Prezident Masaryk o Maďarsku a Němcích v Československu.** Právo lidu, 38, 1929, č. 117, s. 2, 18. 5., a v dalších československých listech.

A ÚTGM-CD 29, v archivu jsou založeny jen výtisky několika čs. listů a příslušné číslo Neue Freie Presse s prezidentovým a Benešovým interview, které se uskutečnilo 16. 5. 1929 na Hradě, dále dvě německy psané kopie dopisů, vyměněných mezi Masarykem a prof. Juliem Wolfem (Wolf Masarykovi 27. 5. 29, Masaryk Wolfovi 30. 5. 29).

Tyto dopisy se týkají nedorozumění o způsobu referování o rozhovoru Wolfa s Masarykem ČTK: „Rozprava není přesná, ani úplná. Ze zprávy samé je vidět, že za formulaci projevu nese odpovědnost autor sám, jenž mimo to uvádí slova profesora Wolfa, a nikoliv slova prezidenta republiky.“

Na prezidentovy názory, interpretované listem Neue Freie Presse, reagovaly kriticky některé čs. listy. Např.: K interviewu prezidenta republiky se zástupcem Neue Freie Presse. Národní listy, 69, 1929, č. 137, s. 1, 18. 5.